

RUILVERKAVELING RIJKEVORSEL-WORTEL

Werken aan een ambitieus valleitherstel van de Mark

VLAAMSE
LAND
MAATSCHAPPIJ

Contactdag Maasbekken 26 maart 2025
Hoogstraten

Agenda

- ▶ **Wie zijn we (Vlaamse Landmaatschappij) ?**
- ▶ **Wat is ruilverkaveling ?**
- ▶ **Waarom ?**
- ▶ **Inrichting in de Noorderkempen / onderdelen van een groter geheel**
- ▶ **Ruilverkavelingsplan Rijkevorsel-Wortel (RVK RW)**
- ▶ **RVK RW - maatregelen in de watersfeer**
- ▶ **RVK RW - uitvoering**

Wie zijn we?

- ▶ Extern verzelfstandigd agentschap binnen beleidsdomein Omgeving
- ▶ Ca. 600 personeelsleden
- ▶ Beleidsondersteunend en uitvoeringsgericht
- ▶ 3 beleidsafdelingen (Platteland & Mestbeleid, Mestbank en Landinrichting & Grondenbank), 2 regionale uitvoerende afdelingen (Oost & West)

Minister
van Omgeving
Jo Brouns

Minister van
plattelandsbeleid
Hilde Crevits

Samen versterken we de open ruimte

landschappen

waterlopen

gronden

klimaat

inrichten

Dynamisch beleid

VLAAMSE
LAND
MAATSCHAPPIJ

Voor en met wie werken we?

► Onze opdrachtgevers?

- Het beleid
- Andere overheidsinstanties (Vlaams, provinciaal, gemeentelijk)

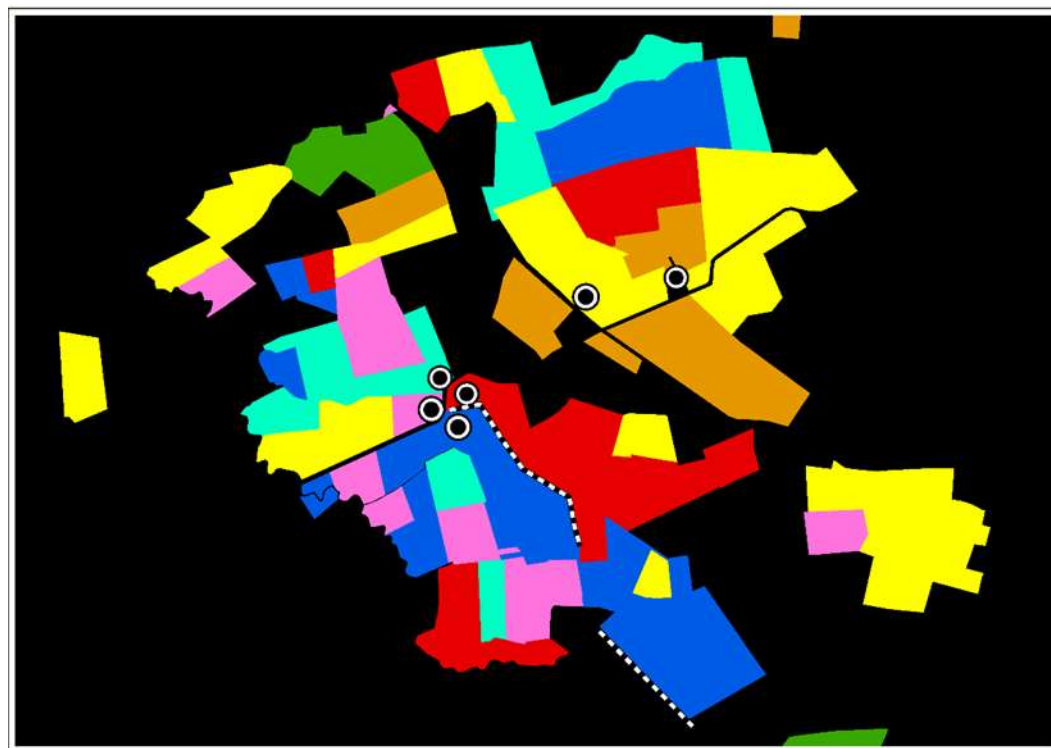
► Onze gesprekspartners (naast de opdrachtgevers)?

- Landbouworganisaties
- Natuurorganisaties
- Erfgoedverenigingen
- Eigenaarsverenigingen
- Diverse plattelandsactoren
- Regionale Landschappen
- ...

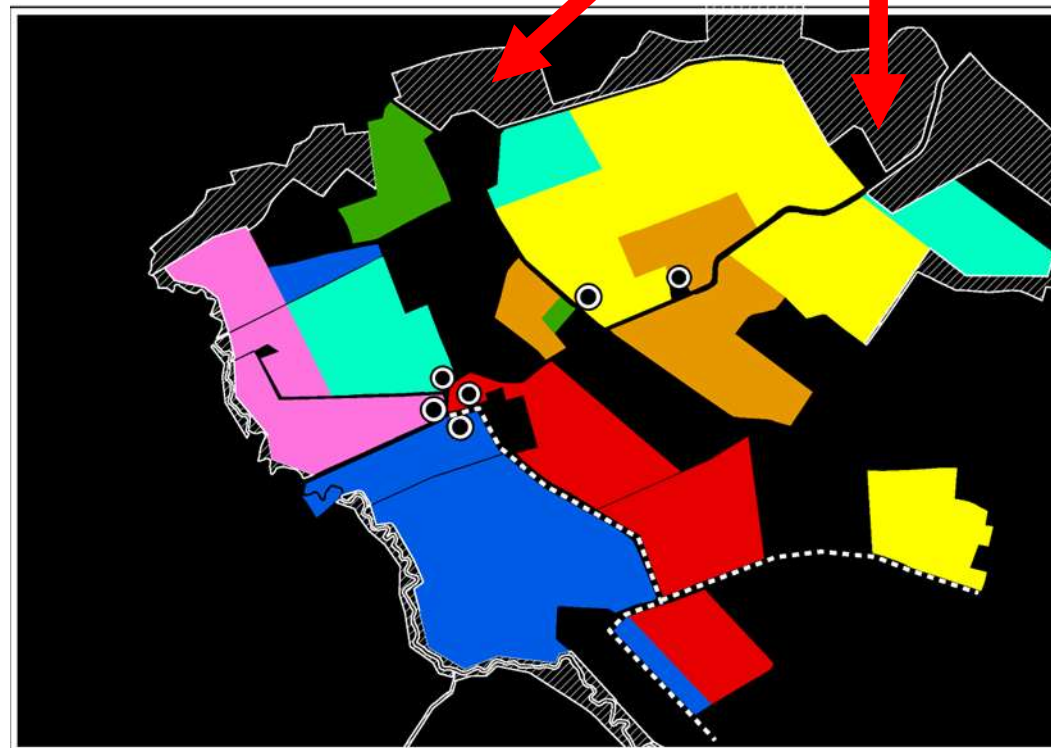

Wat is ruilverkaveling ?

- ▶ Instrument waarmee de Vlaamse overheid een gebied herinricht
- ▶ Bestaat uit 2 onderdelen :
 - *Herverkavelen* = perceelsgrenzen hertekenen en percelen ruilen

VOOR

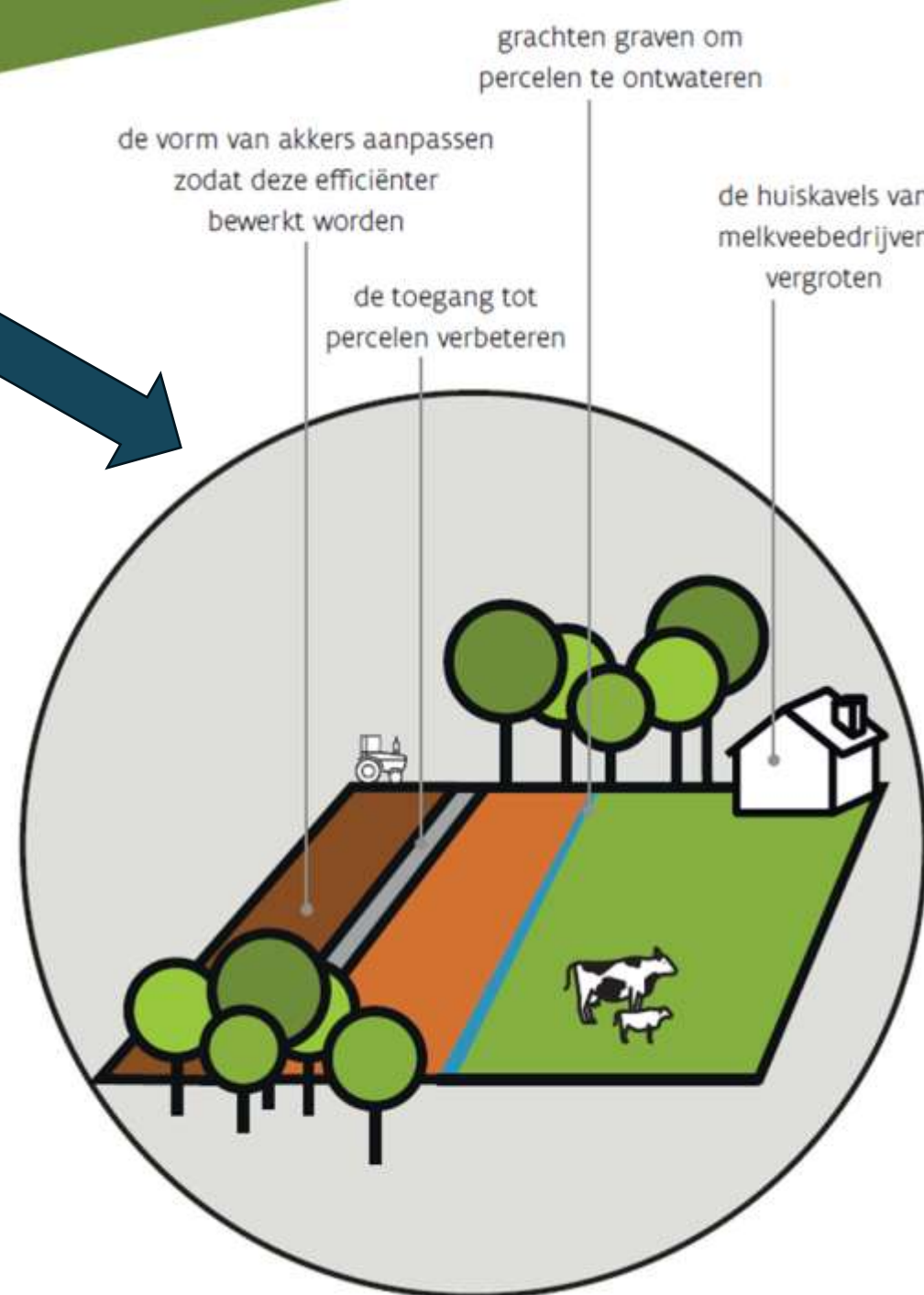
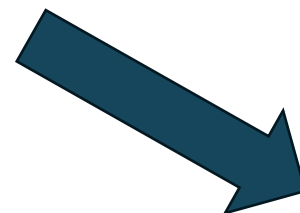
NA

Wat is ruilverkaveling ?

- ***Inrichten*** =
 - wegen verbeteren
 - bomen aanplanten
 - grachten graven
 - landbouwpercelen inrichten
 - wandelpaden aanleggen
 - natuurherstelwerken
 - enzovoort

Waarom ?

- ▶ Oorspronkelijk doel = landbouwstructuur verbeteren
- ▶ Nu ook multifunctioneel en geïntegreerd inrichten :
 - Natuur :
 - Beekvalleien van Mark, Kleine Mark en Bolkse Beek inrichten voor natuur
 - Weidevogelgebieden inrichten
 - Landschap :
 - Houtkanten en bomenrijen aanplanten langs wegen en waterlopen
 - Energiehoutkanten aanleggen voor energieproductie
 - Oude dreven herstellen in beide Kolonies en daarbuiten

Waarom ?

► Nu ook multifunctioneel en geïntegreerd inrichten :

■ Water :

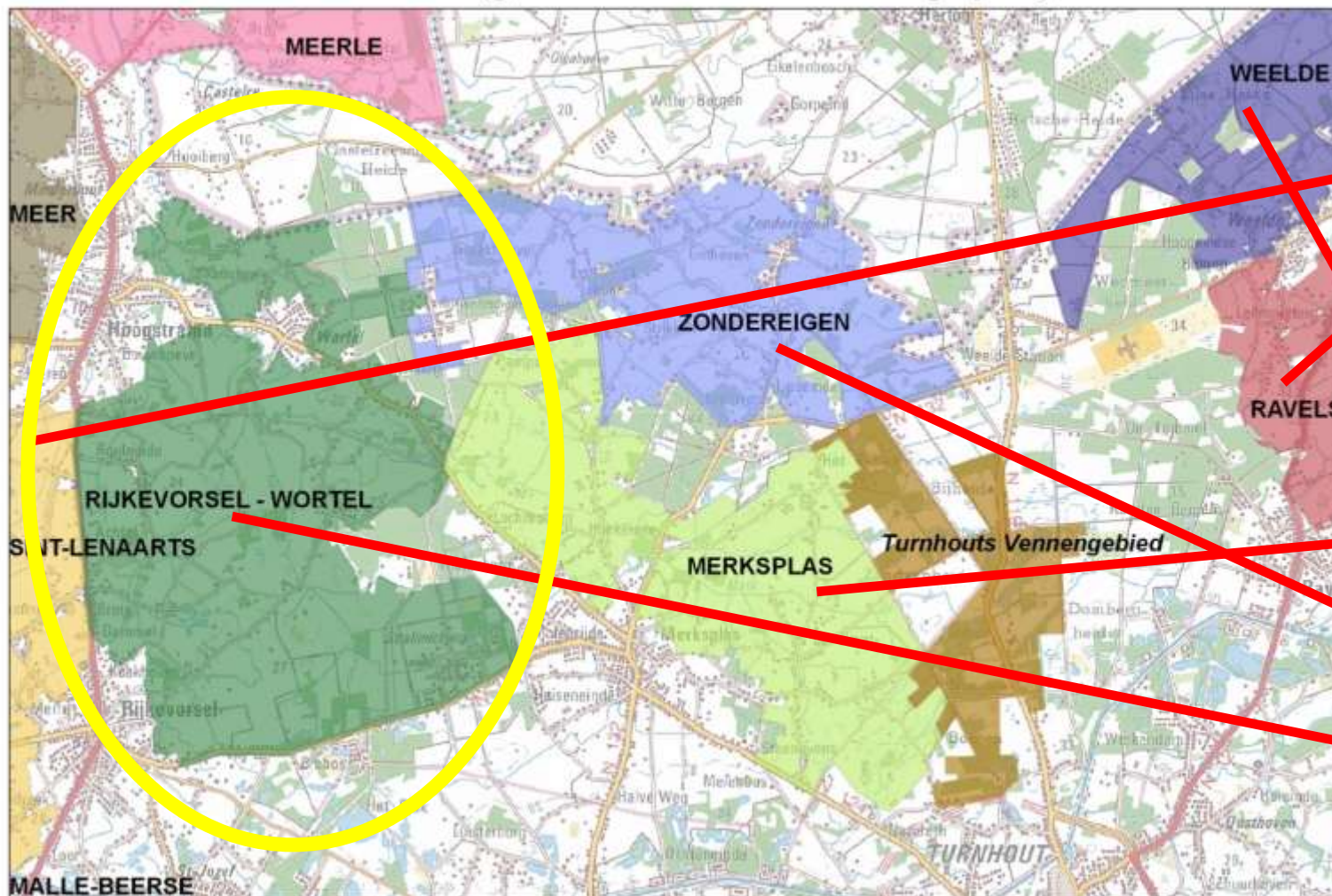
- Vernatuurlijking Mark : beekbodemverondieping
- Benutting bergingscapaciteit in beekvalleien
- Waterkwaliteit en ecologische kwaliteit kleine waterlopen verhogen door aanleg van oeverzones en natuurtechnische profielen
- Groene randvoorzieningen treffen thv riooloverstorten
- Rietmoerassen aanleggen thv inprik landbouwafwatering in beekvallei
- Waterconservering in kavelsloten in landbouwgebied

■ Recreatie :

- Wandellussen aanleggen vanuit de woonkernen
- Trage verbindingen realiseren doorheen het landelijk gebied en beekvalleien

Inrichting in de Noorderkempen

Ruilverkavelings- en natuurinrichtingsprojecten

Akte: 1994

Akte: 1997

Akte: 2003

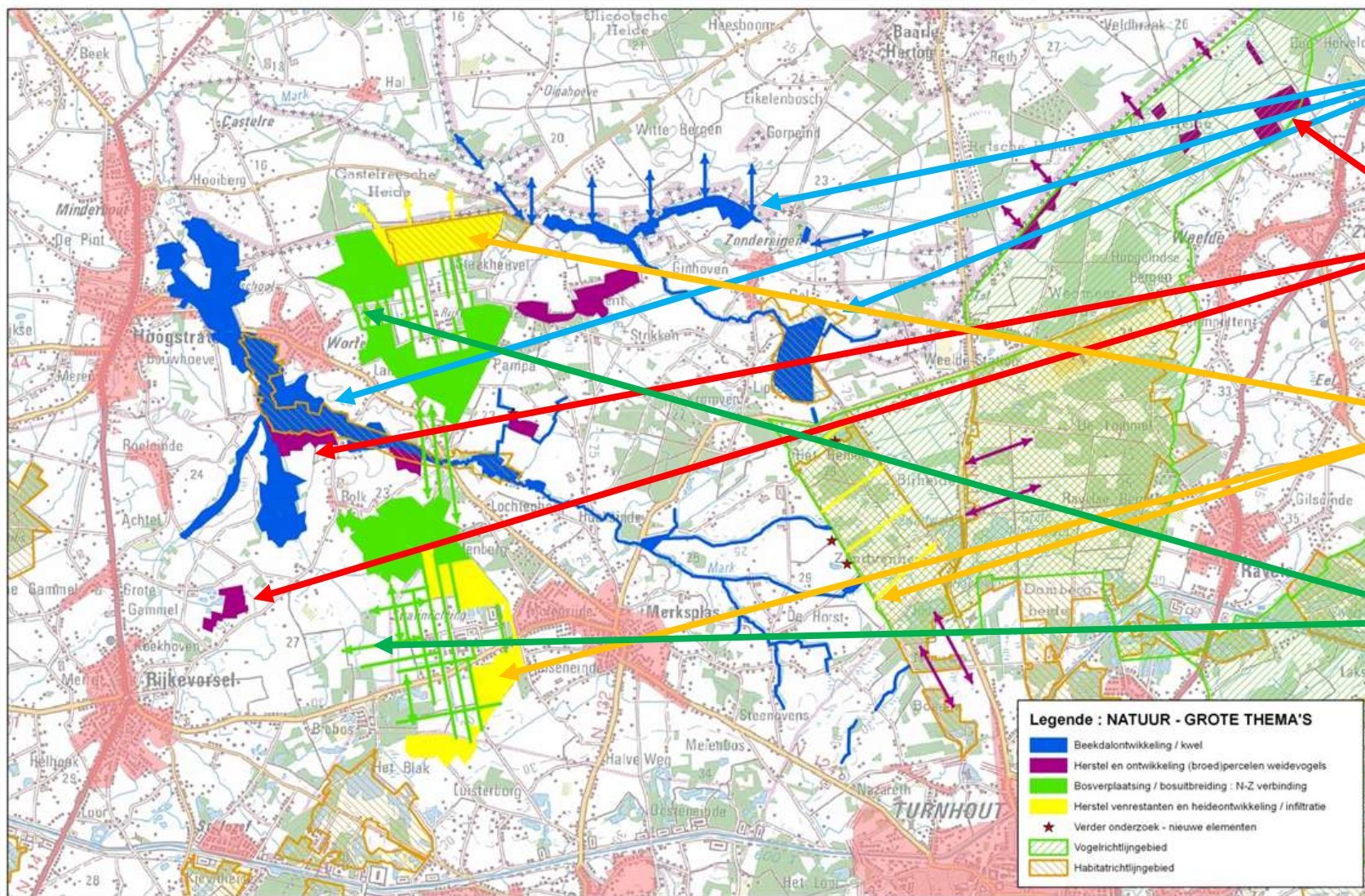
Akte: 2012

Akte: 2016

Akte: 2031 ?

Onderdelen van een groter geheel

RUIMTELIJKE SAMENHANG INRICHTINGSPROJECTEN

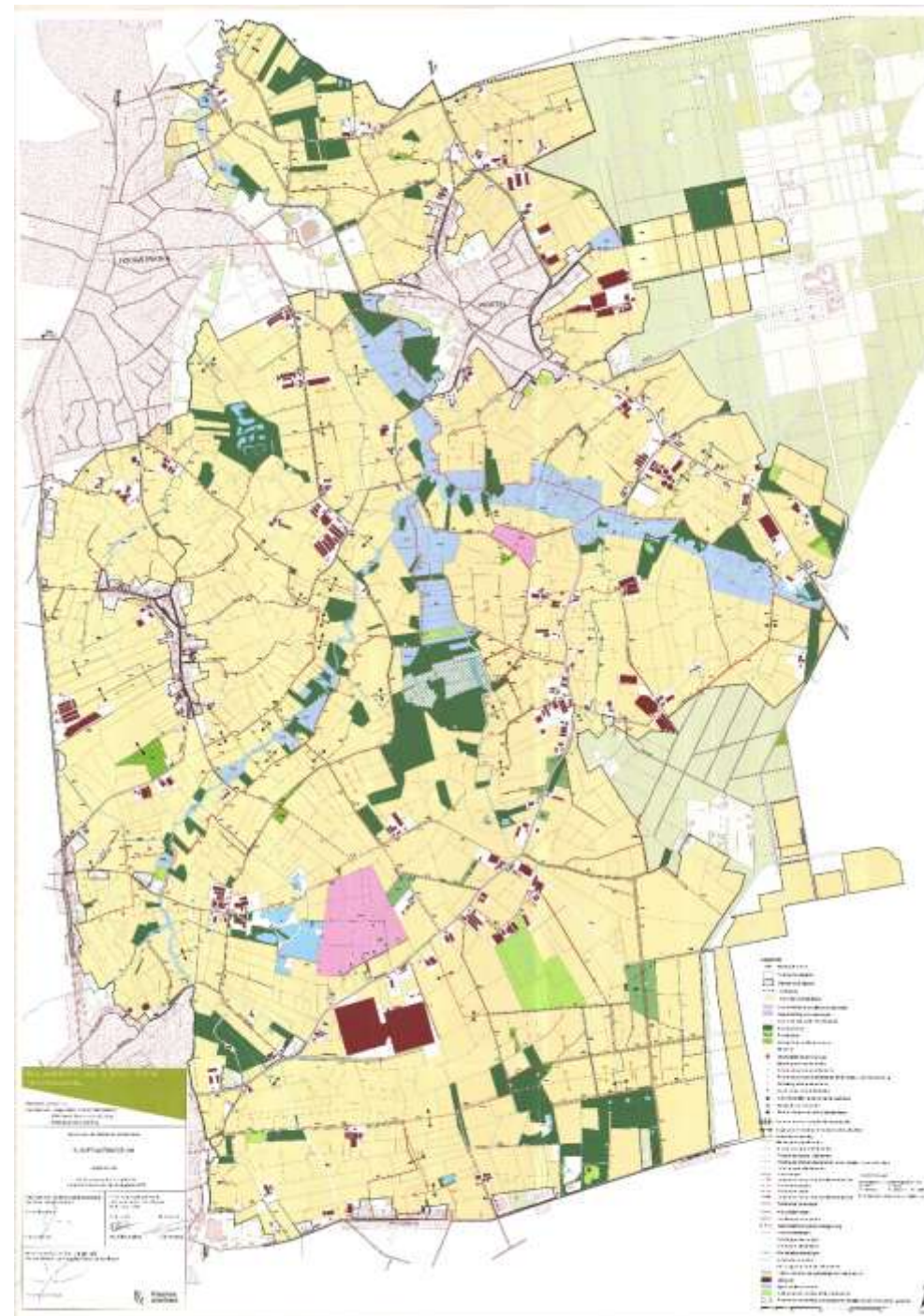
Natuurontwikkeling in beekdalen en depressies

Aanleg stapstenen voor weidevogels

Venherstel en heideontwikkeling

Aanleg groene N-Z verbinding (Kolonies)

Ruilverkavelingsplan Rijkevorsel-Wortel (RVK RW)

Maatregelen in de watersfeer

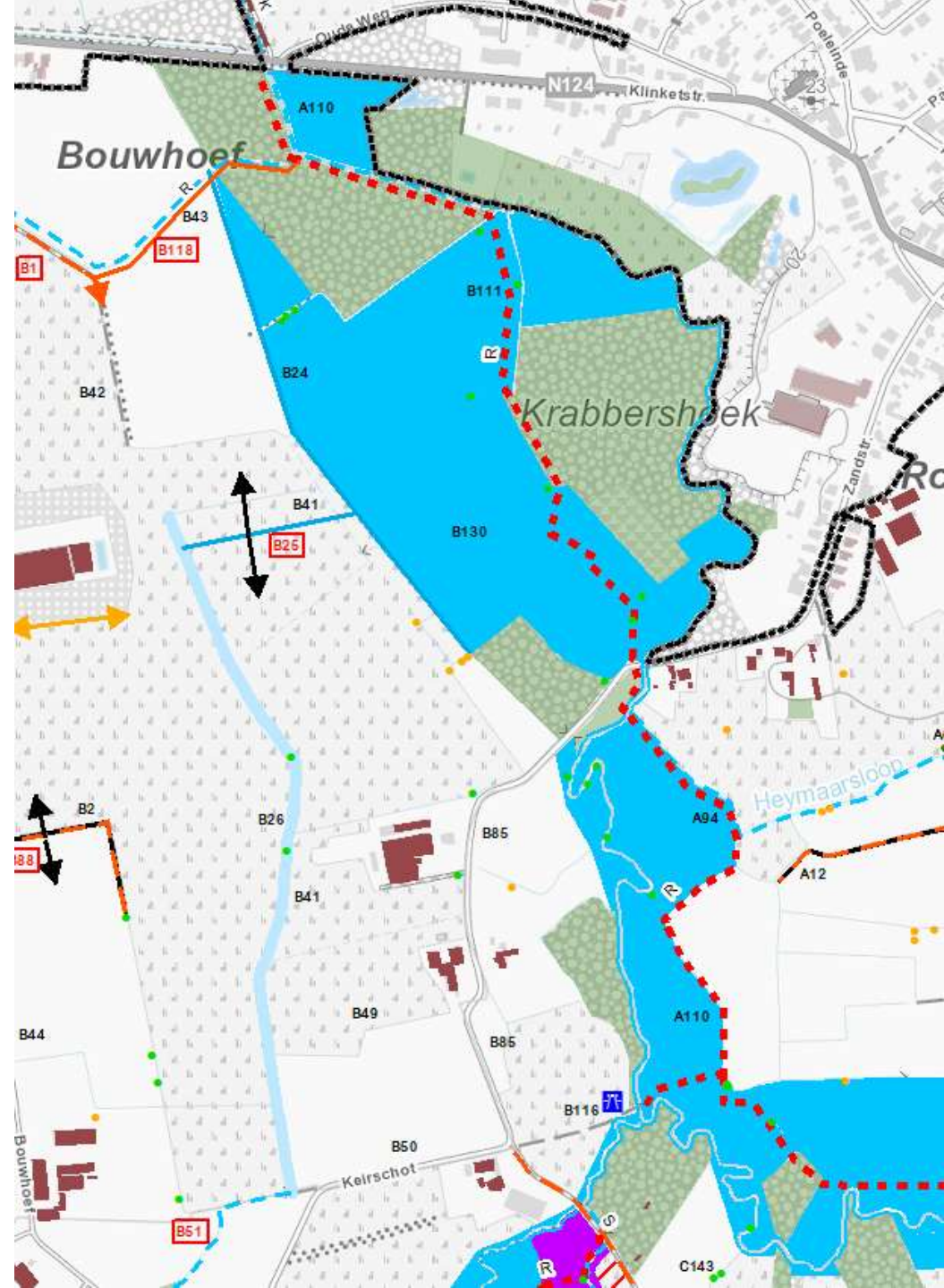
- ▶ Het systeem van de waterhuishouding wordt ontworpen, zodat het infiltratie-kwelsysteem in de beekvalleien en depressies in het ruilverkavelingsgebied duurzaam functioneert, zodat de natuurwaarden in deze valleien en depressies kunnen ontwikkelen.
- ▶ In landbouwgebied moet het af- en ontwateringssysteem optimaal functioneren. Om piekafvoeren te verkleinen, voorziet het ruilverkavelingsplan in buffering van het oppervlaktewater in de haarvaten van het slotenstelsel en in het verhogen van het intern bergend vermogen van het waterlopen- en hoofdafwateringsstelsel door oa. de aanleg van natuurtechnische profielen en door vrije beekwerking mogelijk te maken.
- ▶ De waterkwaliteit wordt verbeterd door het verhogen van het zelfreinigend vermogen van waterloop dmv het aanleggen van natuurtechnische profielen, oeverstroken en natuurzones langs waterlopen en door de aanleg van 'open bufferbekkens' ter hoogte van riooloverstorten.

► Mark tussen landsgrens en Klinketstraat

-

Maatregelen in de watersfeer

- ▶ **Mark tussen Klinketstraat en Kleine Mark**
 - A110/B130 : natuurinrichting in Mark-vallei :
 - Uitruijing intensief landbouwgebruik
 - Dempen grachten/vernatting ifv veenherstel
 - Lokaal afgraven fosfaataangerijkte bouwvoor
 - Natuurontwikkeling :
 - ▶ alluviaal Elzenbroekbos (allocatie habitatype 91 EO – A-kern)
 - ▶ Moerasspirea-ruigte (Hf – 6430hf)
 - A94/B111 : laarzenpad in Markvallei (tracé is indicatief)
 - B24 : nieuwe hoofdafwatering op grens van landbouw/natuur

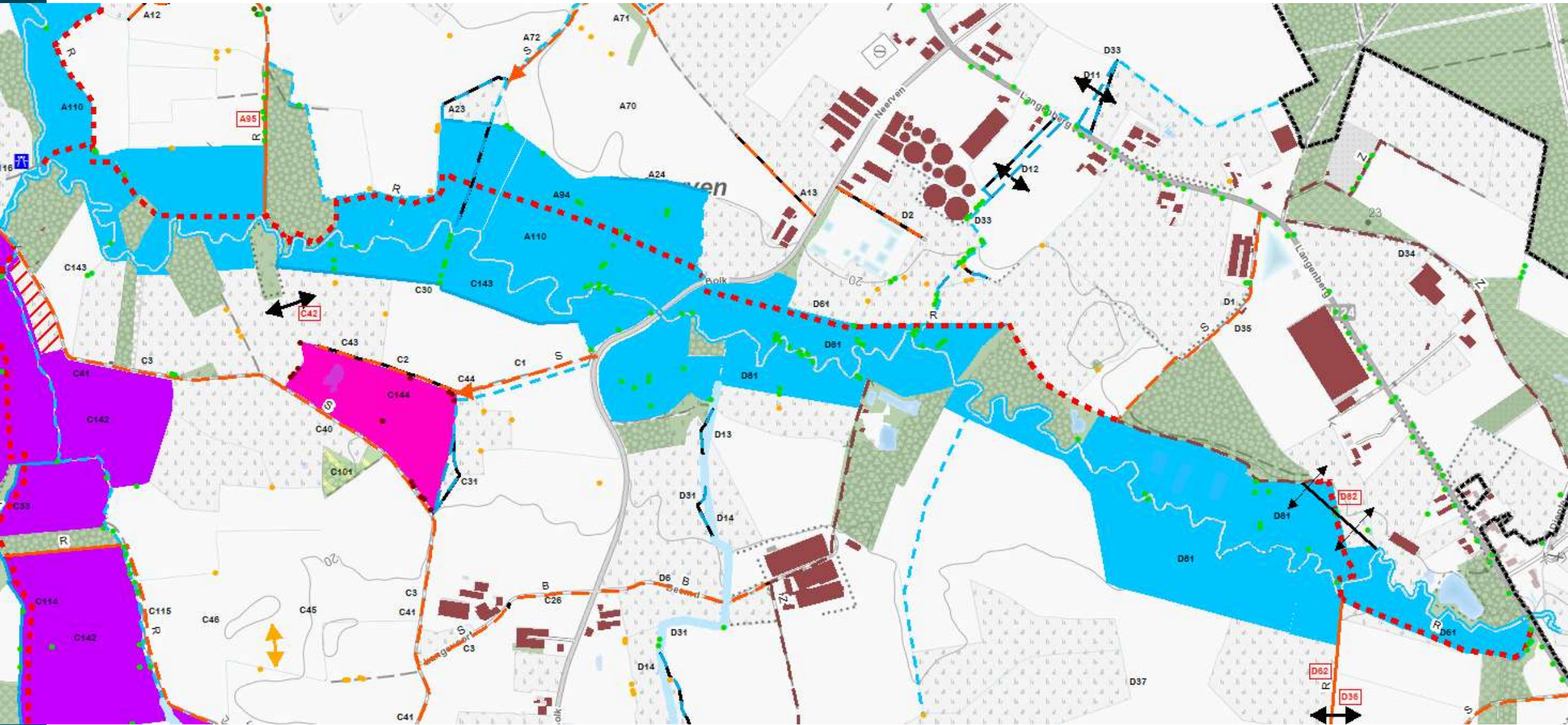

Maatregelen in de watersfeer

► Mark tussen Kleine Mark en Papenvoort (projectgrens)

- A110/C143/D81 : natuurinrichting in Mark-vallei :
 - Uitruijing intensief landbouwgebruik
 - Dempen grachten/vernatting ifv veenherstel
 - Beekbodemverondieping Mark (zandsuppletie)
 - Lokaal afgraven fosfaataangerijkte bouwvoor
 - Natuurontwikkeling : elzenbroekbos (91E0), pimpernelgrasland (6510hus), moerasspirearuigte (Hf/6430hf), rietvegetatie (rbbmr) en diverse andere graslandtypes
- B116 : rustpunt aan samenvloeiing Mark en en Kleine Mark/Bolkse Beek
- A94/D61: laarzenpad in Markvallei (tracé is indicatief)
- C30 : nieuwe hoofdafwatering op grens van landbouw/natuur

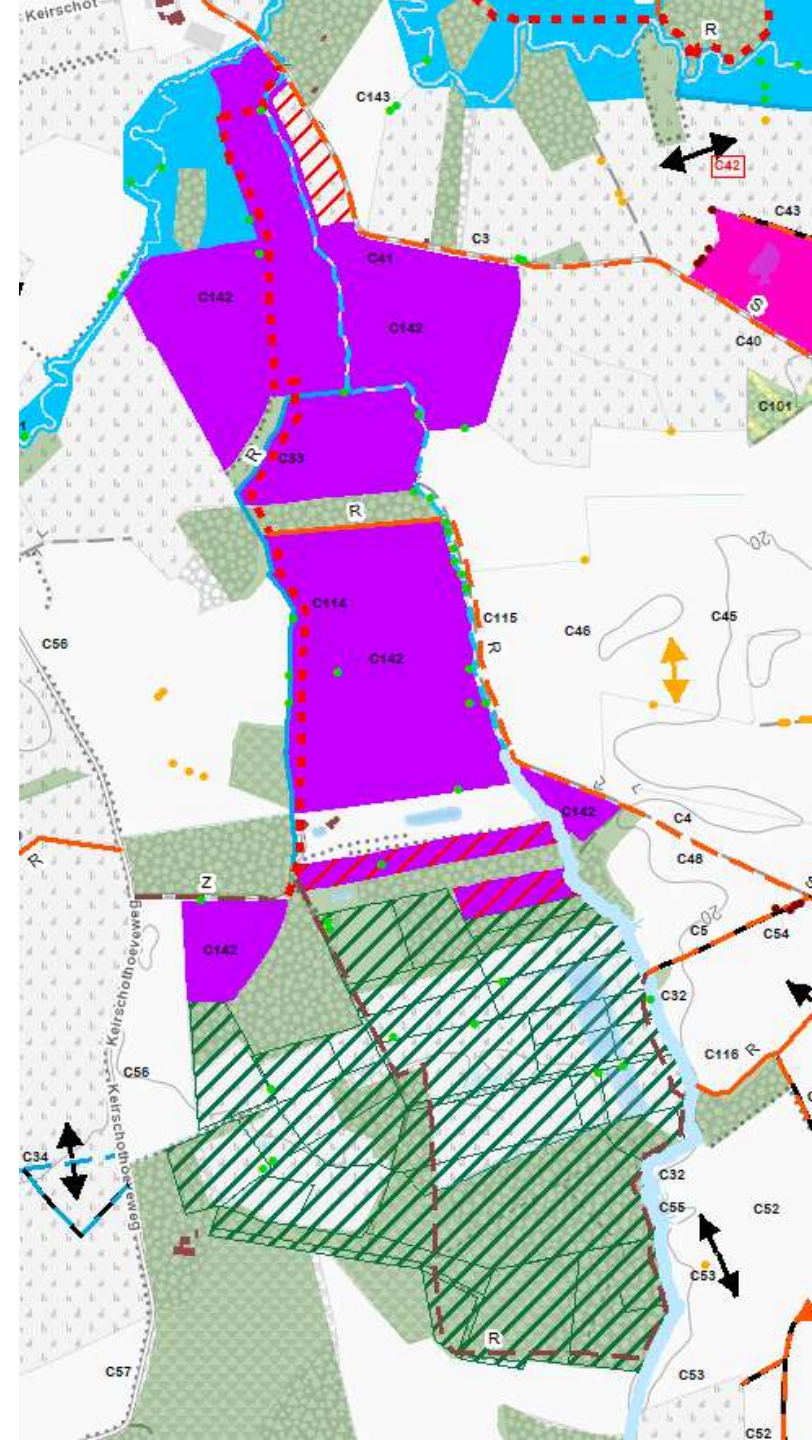
Maatregelen in de watersfeer

Maatregelen in de watersfeer

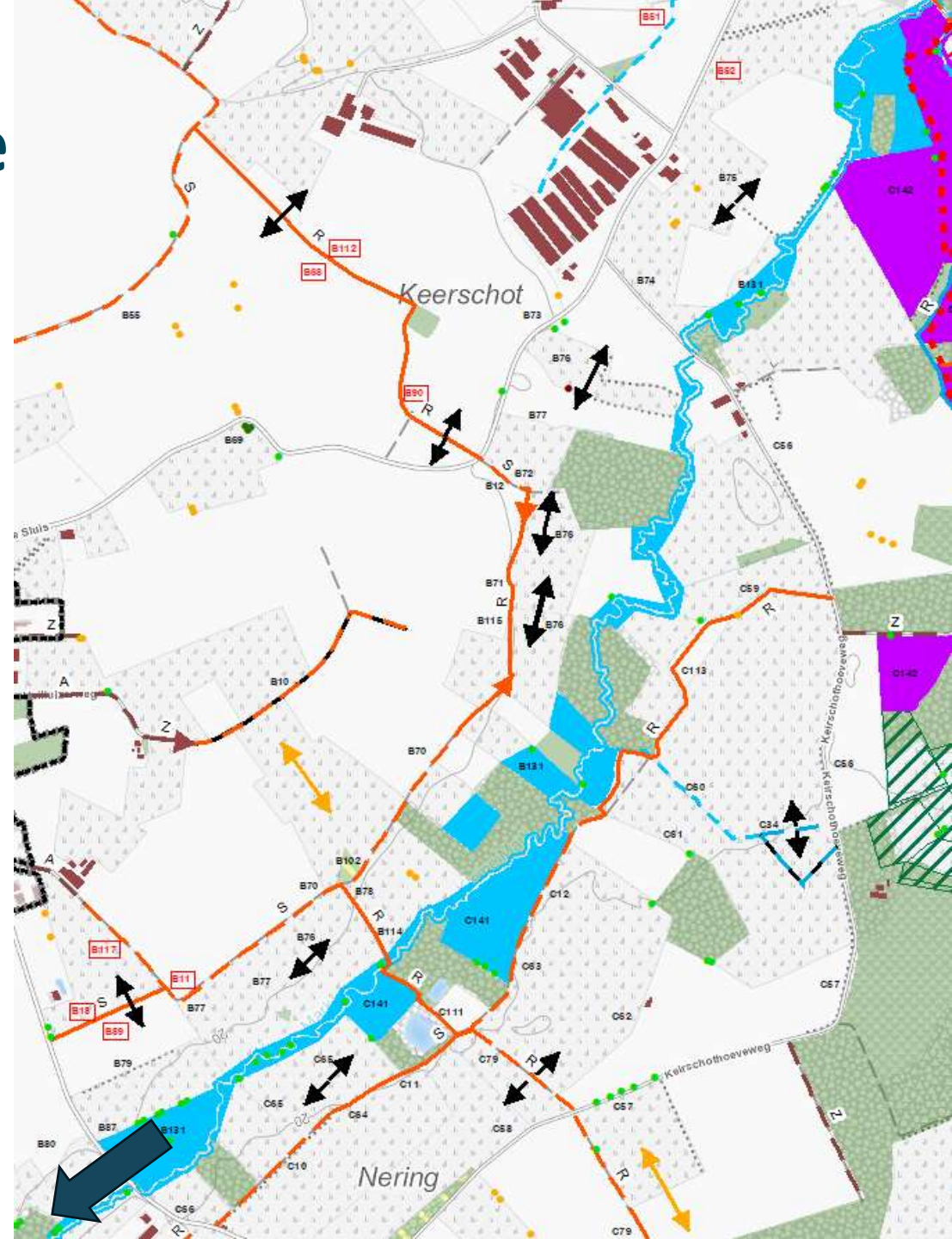
► Bolkse Beek (en depressie)

- C32 : aanleg natuurtechnisch profiel
- C33 : nieuwe hoofdafwatering op grens van landbouw/natuur
- C55 : pleksgewijze aanplanting op natuurtechnisch profiel
- C114 : laarzenpad in depressie van Bolkse Beek (tracé is indicatief)
- C142 : natuurinrichting in depressie Bolkse Beek :
 - Uitruijing intensief landbouwgebruik
 - Dempen grachten/vernatting
 - Lokaal afgraven fosfaataangerijkte bouwvoor
 - Natuurontwikkeling :
 - Bossen : 91E0, Qb
 - Graslanden (rbbhf, rbbmr, rbbhc, ...)

Maatregelen in de watersfee

- ▶ **Kleine Mark (smalle vallei, V-dal)**
 - C118/C119 : recreatief op valleirand en/of langsheen Kleine Mark
 - C131 : open bufferbekken thv riooloverstort Koekhoven
 - B131/C141 : natuurinrichting in vallei Kleine Mark :
 - Uitruijing intensief landbouwgebruik
 - Dempen grachten/vernatting
 - Natuurontwikkeling :
 - ▶ Bossen : 91E0, Qb, rbbsf
 - ▶ Graslanden (Hp*, rbbhf, ...)

Maatregelen in de watersfeer

► Kleinere waterlopen :

- Kleinere zijlopen in landbouwgebied worden voorzien van smallere oeverszones, en/of natuurtechnische dwarsprofielen eventueel in combinatie met knijpstuwen
- Lokaal worden deze kunstmatige waterlopen verlegd in functie van herverkaveling of een natuurlijker ligging

► Kavelsloten in landbouwgebied :

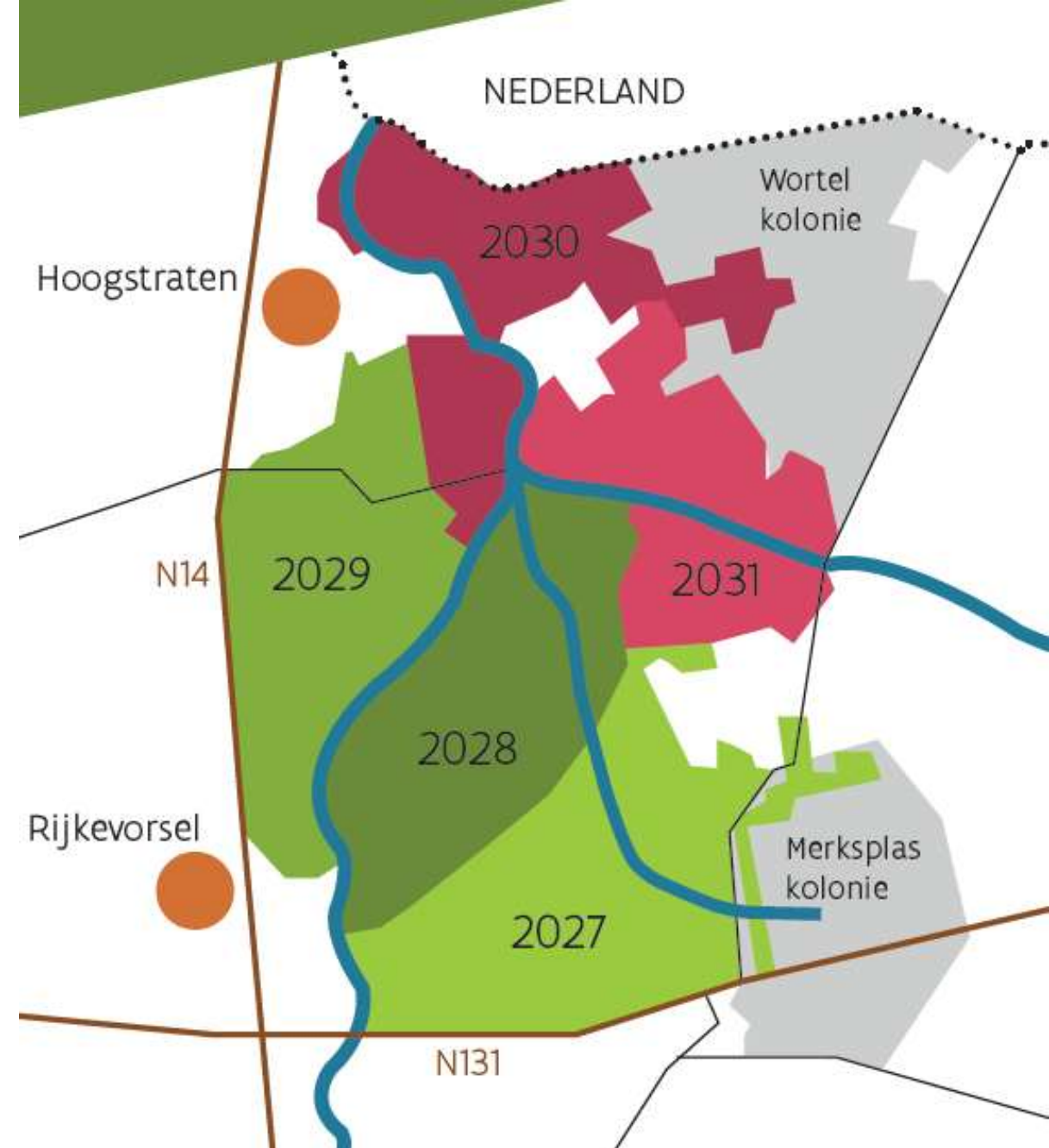
- Na uitvoering herverkaveling/kavelwerken wordt een project rond waterconservering met stuwtjes opgestart

► Realisatie 2 weidevogelgebieden (30 ha) :

- Vernatting
- Vasthouden water

Uitvoering

- ▶ Ruilverkavelingscomité is uitvoerder
- ▶ Uitvoering in 5 loten van telkens ongeveer 500 ha
- ▶ Start uitvoering : 2027
timing onder voorbehoud

Vlaanderen
is open ruimte

Vragen?

VLAAMSE
LAND
MAATSCHAPPIJ

www.vlm.be

Meer informatie

www.vlm.be
info@vlm.be

<https://x.com/VLMtweet>

<https://www.facebook.com/VlaamseLandmaatschappij>

<https://www.linkedin.com/company/vlaamse-landmaatschappij>